

درس ۱

استان‌های همسایه قزوین عبارتند از: گیلان (شمال) ، مازندران (جنوب) ، مرکزی و همدان (غرب) ، زنجان (شرق) البرز، مهم‌ترین توان‌های محیطی استان: ۱- تنوع و آب هوایی ۲- توانمندی در زمینه کشاورزی ۳- نزدیکی به پایتخت ۴- موقعیت ممتاز ارتباطی ۵- موقعیت مناسب استقرار صنایع

فعالیت

www.sakoye10hom.blog.ir

- با توجه به شکل بالا جدول زیر را در رابطه با استان قزوین تکمیل نمایید.

عرض جغرافیایی	نیم کره شمالی	عرض جغرافیایی	نیم کره شرقی
حداقل	۳۵/۳۷	حداقل	۴۸/۴۵
حداکثر	۳۶/۴۵	حداکثر	۵۰/۵۰

درس ۲

گسل‌های اصلی استان عبارتند از: باراجین، الموت رود، ایپک، مشا، کشاچال، شاهرود، گسل ملالان ناهمواری‌های استان عبارتند از: ۱- کوهستان: (الف) کوه‌های شمالی، (الموت) (ب) کوه‌های جنوبی شامل آراسج و آوج ۲- واحد کوهپایه‌ای: مرز اتصال دشت قزوین به مناطق کوهستانی ۳- واحد دشت

فعالیت ۷

- به نقشه گسل‌های استان توجه نمایید، آیا می‌توانید بگویید بیشتر گسل‌ها چه جهتی دارند؟ گسل بوئین زهرا مواری شرقی - غربی

- بین موقعیت و جهت ارتفاعات استان و گسل‌های اصلی استان چه ارتباطی وجود دارد؟ هم زمان با فعالیت‌های کوه‌زایی و ایجاد تنش فشاری و کششی است که باعث ایجاد گسل‌های متعدد با اندازه و جهت‌های متفاوت شد.

فعالیت ۸

در روی نقشه ناهمواری استان محدوده تقریبی واحد کوهپایه‌ای استان را مشخص کنید. واحد کوهپایه اتصال دشت قزوین به مناطق کوهستانی است. در این قسمت، شبی به تدریج افزایش می‌یابد. ارتفاع نسی این قسمت ۱۳۳۰ تا ۱۵۰۰ متر است.

فعالیت ۹

با توجه به شرایط آب و هوایی و محیط جغرافیایی در مناطق مختلف استان، جدول زیر را تکمیل کنید.

منطقه کشت

اطراف دریاچه
کوهستان
سد منجیل

دره‌های عمیق
کوهستانی

کوهپایه
کوهستانی

دشت

نوع محصول

گندم

زغال لخته

زیتون

فندق

ذرت

حیویات

برنج

کلزا

گیلاس

www.sakoye10hom.blog.ir

درس ۲

- عوامل موثر بر آب هوای استان دو دسته‌اند: ۱- عوامل محلی ۲- عوامل بیرونی

عوامل محلی: شامل عرض جغرافیایی، ارتفاع و جهت چین خوردگی‌ها ۲- عوامل بیرونی: شامل توده‌های هوایی مختلف.

- مهم‌ترین توده‌های هوایی قزوین عبارتند از: ۱- توده هوای مرطوب غربی ۲- توده هوای سرد و خشک شمالی ۳- توده هوای

گرم و خشک جنوبی

- بادهای عمده قزوین عبارتند از: ۱- بادمه، ۲- باد راز (شهر)

فعالیت ۱۰

- ارتفاعات و جهت قرارگیری آنها چه نقشی در نوع و میزان بارش دارد؟ بر حسب ارتفاع، میزان بارش متفاوت است، از ۲۱۰ میلی لیتر در بخش‌های شرقی تا بیش از ۵۵۰ میلی متر در ارتفاعات شمال شرقی متغیر است، با کاهش ارتفاع کاهش بارش مشاهده می‌شود و بارش زمستانی نیز بیشتر به صورت برف است.

به طور کلی در نقاط دارای عرض جغرافیایی و ارتفاع بالاتر و نقاطی که ارتفاع آنها از دریا کم و دامنه‌ها رو به بادهای باران آور قرار دارد، بارندگی بیشتر است.

فعالیت

۱۶

نقطه‌ای در شمال شهر قزوین در ارتفاع ۱۳۰۰ متری واقع شده و دمای ۳۲ درجه در تیرماه ثبت شده است؛ دمای تقریبی همزمان روی قله سیالان را محاسبه نمایید. دقت کنید میزان کاهش دما در هر ۱۰۰۰ متر در حدود ۶ درجه می‌باشد.

میزان اختلاف ارتفاع
 $4175 - 1300 = 2875$

$$\frac{1000}{2875} = \frac{6}{x} \Rightarrow x = \frac{6 \times 2875}{1000} = 17.25 \Rightarrow 32 - 17.25 = 14.75$$

www.sakoye10hom.blog.ir

درس ۴

دو حوضه آبی قزوین عبارتند از: ۱- حوضه آبریز رودخانه شاهرود، این حوضه (الموت) در شمال استان واقع شده و منطقه‌ای کاملاً کوهستانی را شامل می‌شود. ۲- حوضه آبریز رودشور، بخش زیادی از نواحی کوهستانی جنوبی استان را دربر می‌گیرد.

طبقه‌بندی خاک‌های استان عبارتند از: ۱- خاک‌های ناحیه کوهستانی (در نواحی شمال غرب و جنوب استان) ۲- خاک ناحیه کوهپایه‌ای (حاشیه شمال و غرب) ۳- خاک‌های نواحی هموار دشت ۴- خاک شور و قلیابی (جنوب شرق استان) انواع جنگل‌های استان، عبارتند از: ۱- جنگل بلوط ۲- جنگل ارس ۳- جنگل تاغ ۴- جنگل بادام ۵- بند (پسته و حشی) ۶- جنگل سیاه تلو (نوعی درختچه تیغ‌دار) ۷- جنگل‌های دست کاشت (پارک‌های جنگلی)

مناطق حفاظت شده استان: ۱- منطقه باشکل ۲- منطقه الموت ۳- منطقه طارم سفلی

فعالیت

۱۹

با توجه به شکل برپه مقطع زمین شناسی استان و نقشه شبکه آب‌های استان به نظر شما آیا امکان احداث سد مخزنی بر روی شاهرود در محدوده رجایی دشت تا رازمیان وجود دارد؟ توضیح دهید. بله، به دلیل اینکه با توجه به موقعیت منطقه و ازانجا که هدف، احداث یک سد مخزنی مهار سیلاب و ذخیره قسمتی از جریان آب سیلاب به منظور کاهش خداکفر آن است، می‌تواند برای این منطقه مفید باشد.

۲۲

- آیا می‌توانید بگویید روند افت سطح آب‌های زیرزمینی در دشت قزوین چه مشکلاتی را در آینده ایجاد خواهد نمود؟ باعث فرسایش خاک، از بین رفتن پوشش گیاهی، نشست زمین و بیابانی شدن منطقه می‌شود.
- با توجه به مصرف بسیار بالای منابع آب در بخش کشاورزی استان (حدود ۹۰ درصد) چه راه حل‌هایی برای کاهش مقدار مصرف پیشنهاد می‌کنید؟ استفاده از روش‌های آبیاری قطره‌ای و تحت فشار، آبیاری زمین در زمان مناسب (صبح زود یا غروب)، کشت محصولاتی که به آب کمتری نیاز دارند.

فعالیت

۲۵

- تأثیر بهره‌برداری از معادن بر روی خاک و منابع طبیعی را توضیح دهید. باعث فرسایش و آلودگی بیش از حد خاک، همچنین کاهش نفوذ پذیری خاک و ایجاد سیلاب و نابودی پوشش گیاهی می‌شود.
- از تبعات زیست محیطی و اقتصادی خاک چند نمونه ذکر کنید. نابودی پوشش گیاهی، کاهش حاصلخیزی خاک، ایجاد سیلاب، نابودی گونه‌های جانوری، برهم خوردن نظم اکوسیستم منطقه، کاهش تولید محصولات کشاورزی، آسیب جدی به دامپروری

www.sakoye10hom.blog.ir

درس ۵

منابع اصلی آوده کننده آب استان، عبارتند از: الف-آلینده‌های کشاورزی ب-آلینده‌های صنعتی ج-آلینده‌های شهری و خانگی مهم‌ترین دلایل آودگی هوا شامل دو دسته‌اند:

- ۱- منابع آوده کننده انسانی: شامل صنایع، واحدهای مسکونی و وسائل حمل و نقل
- ۲- منابع آوده کننده طبیعی: مهم‌ترین مخاطرات طبیعی که قزوین با آن مواجه است: زلزله، سیل، خشکسالی و بیخیدان هیدرولوژیکی

فعالیت

۴۵

- با توجه به نقشه پهنه‌بندی خطر زلزله، کدام مناطق استان بیشتر در معرض خطر زلزله‌های مخرب قرار دارند؟ وین زهرا، تاکستان، الموت، آبیک، آوج

www.sakoye10hom.blog.ir

فعالیت

- به نظر شما چه علت‌هایی موجب بالا رفتن درصد شهرنشینی استان قزوین شده است؟ مهاجرت جوانان به دلیل بیکاری از روستا به شهر، یا از استان‌های مجاور به دلیل وجود کارخانه‌های صنعتی و معادن در استان یا تبدیل برخی از روستاهای شهر به دلیل نزدیکی و اتصال به شهر یا موقعیت‌های خاص آنها
- علل کاهش جمعیت روستایی استان ما در چیست؟ بیکاری در روستا، وقوع خشکسالی‌ها، نبود امکانات بهداشتی، رفاهی و تحصیلی جذابیت‌های شهرها ...

۵۹

فعالیت

با توجه به جدول مشخصات شهرهای استان (۱-۴-۲) به سوالات زیر پاسخ دهید.

۱- دو شهر پر جمعیت استان را با ذکر دلیل نام ببرید.

۱- قزوین، به دلیل موقعیت کاری و مهاجرت از روستاهای شهرهای مجاور برای کار یا تحصیل

۲- تاکستان، آب و هوای مساعد، وجود شرایط کاری و کارخانه‌های مختلف

۲- از سال ۱۳۷۶ چند شهر تازه تاسیس در استان به وجود آمده؟ چرا؟ بیش از ۱۳ شهر جدید به وجود آمد، به دلیل رشد جمعیت، مهاجرت و کمبود مسکن در قزوین

۶۰

فعالیت

حال به نظر شما کدام یک از عوامل طبیعی در شکل‌گیری روستاهای استان قزوین نقش عمده‌ای دارند.

نوع عوامل موثر طبیعی مثال

آب و خاک مرغوب تاکستان (دو دانگه)

منطقه پای کوهی با خاک خوب کازرقان (الموت)

خاک و آب کافی روستای قوزلو

۶۱

فعالیت

۱- مردم روستاهای استان قزوین از چه روش‌های کشاورزی امراض می‌کنند؟ زراعت، باغداری و دامداری

۶۲

درس ۸

بیشترین مهاجرین وارد شده به قزوین، به مهاجران استان‌های گیلان، مازندران، آذربایجان شرقی و غربی و زنجان اختصاص دارد.

www.sakoye10hom.blog.ir

فعالیت

۱- با توجه به نقشه تراکم جمعیت استان، پر تراکم‌ترین و کم تراکم‌ترین بخش‌های استان در کدام شهرستان‌ها می‌باشد؟ پر تراکم → قزوین کم تراکم → بوئین زهرا

۲- به نظر شما که در استان قزوین زندگی می‌کنید، چرا تراکم جمعیت استان در مرکز استان از رفاقت بیشتر است؟ به دلیل وجود امکان اشتغال و نیز امکانات رفاهی تحصیلی و بهداشتی مهاجرت از روستا به شهر نیز مهاجرت از استان‌های مجاور به استان قزوین زیاد است.

۳- علل کم جمعیتی بودن استان در بخش‌های حاشیه‌ای چیست؟ کمبود امکانات، بدی آب و هوا، کمبود مراکز صنعتی

درس ۹

۱- قزوین همراه صنایع دلیل استان

۲- قالی بافی ۳- گلیم بافی ۴- موج بافی ۵- خوشنویسی - موسیقی

فعالیت

آیا من دانید نظر قرآن مجید در مورد اهمیت زبان و تفاوت های موجود در بین آنها چیست؟ اختلاف میان قوم ها و زبان ها را از آیات الهی بر می شمارد.

آیا می توانید تعدادی از گویش های رایج در استان را نام ببرید. لری، گیلکی، ترکی، کردی، الموتی، فارسی، رودباری، دیلمی، تاتی

www.sakoye10hom.blog.ir

درس ۱۰

نام قزوین: ۱- جغرافی دنان اسلامی معتقدند دژ قزوین به فارسی کشون نام گرفته شده و بعد به قزوین تغییر یافت، مورخان یونانی آن را به قوم کاسی ها منسوب می کنند که (کش وین) که باید تغییر یافته واژه (کس پین) به شمار آورد.
شاه تهماسب قزوین را به عنوان پایتخت خود برگزید.

فعالیت

۸۶

به نظر شما آثار بجا مانده از گذشتگان چه تأثیری در سرنوشت فعلی ما دارد؟ از سرنوشت گذشتگان مطلع شویم، از تجربیات آنان بهره ببریم، با این آثار می توانیم هویت خود را بهتر بشناسیم، از نقاط ضعف و قوت آنان مطلع شویم و از آنها بهره ببریم.

فعالیت

۹۲

به نظر شما چه عوامل دیگری می توانست در انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان موثر باشد؟ اشغال همدان توسط عثمانی ها که پایتخت صفوی را به خطر می انداخت و مرکزیت داشتن اصفهان که دور از خطر دشمنان بود. (یعنی همان عاملی که باعث انتقال پایتخت از تبریز به قزوین شد).

درس ۱۱

تنوع جاذبه های گردشگری قزوین

- الف- جاذبه های طبیعی: ارتفاعات (قله سیلان، قله شاه البرز و ...)، دریاچه چشم های آب معدنی، باتلاق نمکزار، دریاچه اوان.
- ب- جاذبه های انسانی: زیارتگاهی امام زاده حسین(ع)، مسجد جامع کبیر(عتیق)
- ج- جاذبه های تاریخی و فرهنگی: بازار و مجموعه آن، مجموعه سعدالسلطنه، دروازه ها، آب انبارها، کاخ چهلستون، برج های دوگانه خرقان، موزه ها

فعالیت

۱۰۹

جادبه های گردشگری طبیعت گرا به عنوان یک فرصت چه منافعی را برای ساکنان در بر خواهد داشت؟ باعث ایجاد اشغال برای ساکنان محل خواهد شد، از جمله: خدماتی از قبیل اجاره هتل، متن، راهنمایی، حمل و نقل، فروش مواد غذایی، فروش صنایع دستی و ... که همه این عوامل باعث بالا رفتن سطح رفاه شهر و روستا خواهد شد.

فعالیت

۱۱۰

۲- به نظر شما چه موانعی بر سر راه گردشگری استان وجود دارد؟

موانع و تنگ های گردشگری استان

۱- ناشناخته بودن منابع تاریخی و طبیعی استان

۲- نبود راه های ارتباطی مناسب بین روستاهای کم توسعه

۳- کمبود امکانات رفاهی و بهداشتی برای گردشگران

۴- به عنوان یک شهر وند چه راهکارهای مناسبی را جهت رفع این مشکلات پیشنهاد می کنید؟ (الف) تبلیغات گسترش و ایجاد تورهای گردشگری (ب) سرمایه گذاری در بخش زیر ساخت های گردشگری (ج) ایجاد نمایشگاه های تبلیغی در استان های مختلف برای آشنایی مردم با جاذبه های گردشگری استان.

فعالیت

۱۲۵

از روی نقشه نواحی صنعتی، تعدادی از مراکز صنعتی استان را نام ببرید. قزوین - تاکستان - الوند - آبیک - بوئن زهرا

درس ۱۲

استفاده از فناوری های مختلف در زمینه کشاورزی

- ۱- شیوه های انتقال و توزیع آب و آبیاری ۲- کاربرد ماشین آلات کشاورزی ۳- شیوه مبارزه با آفات و بیماری ها ۴- کاربرد انواع نهاده ها
- جهنم ترین خواهی های زراعتی استان
- جنوب محور آزاد راه آبیک - قزوین ۲- محور تاکستان - اسفرورین - شل ۳- محور قزوین - تاکستان ۴- محور تاکستان
 - خرمدشت ۵- محور بوئین زهرا - رحیم آباد

درس ۱۳

چشم انداز آینده

- الف) مشکلات و محدودیت ها:
- ۱- وجود گسل های فراوان ۲- ضعف شبکه های زیربنایی ۳- ضعف خدمات شهری ۴- کمبود تأسیسات رفاهی ۵- کمبود صنایع تبدیلی
- ب) اهداف و راهبردها:
- ۱- افزایش نوین سازی کشاورزی ۲- گسترش زیربخش کشاورزی ۳- گسترش صنایع ۴- توسعه شهرک های صنعتی ۵- تقویت مراکز آموزش عالی و ...
- ج) توسعه در بخش کشاورزی و منابع طبیعی:
- ۱- قیمت گذاری مناسب محصولات ۲- توسعه پایدار روستاهای ۳- تقویت زیر ساخت تولید ۴- کاهش ضایعات محصولات

- د) بخش آب:
- ۱- آب رسانی به شهرها ۲- بهره برداری از آب های (سطحی) ۳- ترویج روش های جدید آبیاری
- ه) معدن:
- ۱- جلب سرمایه گذاری بخش خصوصی ۲- گسترش صنایع تبدیلی ۳- افزایش بهره وری